

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії

Навчальний рік : 2025-2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями
дитячого віку та новонароджених»**

Нормативний чи вибірковий освітній компонент: вибірковий

Формат освітнього компонента: очний

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 228 «Педіатрія»

Освітньо-професійна програма «Педіатрія»

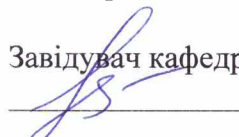
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс: 5

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри Медицини
невідкладних станів, анестезіології та
інтенсивної терапії

Протокол від
“27” серпня 2021 року №13

Завідувач кафедри

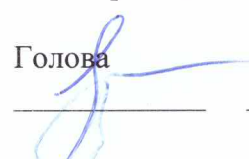

проф. Волкова Ю.В.

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем хірургічного профілю

Протокол від
“30” серпня 2021 року №1

Голова

проф. Сипливий В.О.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Волкова Ю. В., завідувач кафедри, професор, д. мед. н.
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
2. Долженко М. О., доцент, к. мед. н.
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Дейнеко М. О., асистент кафедри

m.deineko@kntmu.edu.ua

+380936606537

Ткачук О. Ю., асистент кафедри, к. мед. н..

allen-tkachuk@ukr.net

+380509401776

Пилипенко С. О., асистент кафедри, к. мед. н..

+380972923509

Мегера В. Є., асистент кафедри, к. мед. н..

vmegera@gmail.com

+380664152109

Консультації очні проводяться викладачами кафедри щоденно з 8 до 15 години, по суботах черговим викладачем з 9 до 15 години.

Локація КНП Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф.

А .І. Мещанінова ХМР (пров. Балакірева 3а), корпус 2, поверх 4.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями дитячого віку та новонароджених» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями дитячого віку»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Дисципліні «Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями дитячого віку та новонароджених» навчаються здобувачі вищої освіти 5 курсу (9-10 семестр навчання). Протягом курсу проводяться практичні заняття, що охоплюють широкий спектр важливих проблем анестезіології та інтенсивної терапії з особливостями дитячого віку та новонароджених та читаються лекції. Також студенти навчаються під час самостійної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями дитячого віку та новонароджених» є набуття компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Педіатрія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Медицина» кваліфікації магістр медицини.

Вивчення дисципліни дозволить оцінювати стан дитини та новонародженого, виявляти порушення, які становлять погрозу життю дитини та новонародженого, мати цілісну уяву про принципи інтенсивної терапії недостатності основних систем організму та анестезіологічного забезпечення хірургічних втручань. По закінченню занять кожен студент повинен мати чіткі знання по інтенсивній терапії гострих розладів діяльності основних систем організму дитини та новонародженого, при проведенні реанімації, володіти основними методами реанімації та інтенсивної терапії, вести догляд та спостереження за важкими хворими з особливостями дитячого віку, оцінювати стан дитини, знати принципи анестезіологічного забезпечення хірургічних втручань у хворих з особливостями дитячого віку та новонародженого та з супутньою патологією.

Здобувачі вищої освіти повинні навчитися загальним методам клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики недостатності органів та систем організму, надавати невідкладну допомогу при гострих порушеннях дихання, кровообігу, гострому пошкодженню нирок, гострих водно-електролітних розладах та порушенні кислотно-лужного балансу та гострих хімічних отруєннях.

Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми: розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, застосовувати професійні навички (вміння), медичні засоби, втручання та дії для забезпечення пацієнтові гідного ставлення, приватності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального спілкування, толерантної та неосудної поведінки. Приймати обґрунтовані рішення, демонструвати здатність працювати в команді, діяти соціально відповідально та свідомо.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення основ анестезіологічного забезпечення хворих та патогенезу і засобів лікування невідкладних станів у дітей та новонародженого у практиці лікаря.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити

Нормальна анатомія, нормальна фізіологія, біохімія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, клінічна фармакологія, лабораторна діагностика, функціональна діагностика з особливостями дитячого віку, пропедевтика дитячих хвороб.

Постреквізити

Хірургія, травматологія, неврологія, внутрішні хвороби, педіатрія, фармакологія.

Послання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є викладання навчальної дисципліни «Анестезіологія та інтенсивна терапія з особливостями дитячого віку та новонародженого» –

підготовка здобувача вищої освіти умінням надання невідкладної допомоги при екстремальних і невідкладних станах, які зустрічаються в медичній практиці і впливають на розвиток психоемоційного стану, що ускладнюють критичну ситуацію і сприяють виникненню посттравматичних стресових розладів з урахуванням особливостей дитячого віку та новонароджених.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Володіти методами діагностики порушень життєво-важливих функцій організму при критичних станах, які виникають при травмах, техногенних катастрофах, отруєннях, ускладненнях соматичної патології та надання невідкладної допомоги з урахуванням особливостей дитячого віку.
- Тракувати основні клініко-лабораторні показники порушень життєво-важливих функцій організму дитини.
- Засвоїти та використовувати основні принципи організації невідкладної допомоги потерпілим дитячого віку. Їх транспортування, моніторингу.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

- ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
- ЗК2 – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- ЗК4 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК5 – Здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- ЗК6 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою
- ЗК7 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК8 – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- ЗК9 – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

спеціальні (фахові, предметні):

- ФК1 – Навички опитування
- ФК2 – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- ФК3 – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- ФК4 – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань
- ФК5 – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
- ФК6 – Здатність до діагностування невідкладних станів
- ФК7 – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги
- ФК8 – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 – збір інформації про пацієнта

ПРН 5 – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання

ПРН 7 – визначення характеру, принципів лікування захворювань

ПРН 8 – визначення необхідної дієти при лікуванні захворювань

ПРН 9 – визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги

ПРН 15 – виконання медичних маніпуляцій

ПРН 18 – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

1.Методика проведення та контролю ефективності виконання штучної вентиляції легень та непрямого масажу серця у дітей різного віку.

2.Методика проведення інтубації трахеї у дітей.

3.Методика проведення та визначення груп крові, резус- належності у дітей.

4.Методика визначення сумісності крові донора та реципієнта при гемотрансфузії у дітей.

5.Методика вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках у дітей та визначення відхилень від нормативів артеріального тиску в залежності від віку.

6.Забезпечення прохідності дихальних шляхів у новонароджених .

7.Методика профілактики офтальмії у новонароджених в пологовому залі.

8.Методика проведення пальцевого дослідження прямої кишки у дітей.

9.Методика проведення первинної обробки рани у дітей.

10.Методика проведення переливання компонентів крові та кровозамісників.

11.Методика проведення ін'єкцій лікарських речовин (внутрішньошкірне, підшкірне, внутрішньом'язове, внутрішньовенне введення).

12. Методика та показання проведення катетеризації сечового міхура м'яким зондом в залежності від статі та віку дитини.

13.Методика збереження теплового ланцюжка у новонароджених та проведення контакту «шкіра до шкіри».

- 14.Методика та показання для проведення неінвазивної пульсометрії у новонароджених.
 15.Методика проведення реєстрації стандартної ЕКГ у дітей.
 16.Проведення дефібриляції серця за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера у дітей.
 17.Проведення встановлення назогастрального та орогастрального зондів у дітей.
 18.Методика забезпечення периферичного венозного доступу у дітей.
 19.Методика виконання плевральної пункції у дітей різного віку.
 20.Методика виконання люмбальної пункції у дітей різного віку.
 21.Основні правила та методика проведення транспортної іммобілізації кінцівок у дітей.
 22.Методика промивання шлунку та кишечника у дітей раннього та старшого віку.
 23.Методика проведення сифонної клізми у дітей старшого віку.
 24.Методика та проведення тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі у дітей.
 25.Методика клінічного обстеження молочних залоз у дітей.
 26.Методика введення лікарських препаратів шляхом використання інгаляційних приладів.
 27.Методика проведення передньої тампонади носу у дітей.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин –90	Спеціальність: 228«Педіатрія» (шифр і назва) Спеціалізація:	Рік підготовки:	
		5-й	-й
		Семестр	
		9-10-й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних –50 самостійної роботи студента - 40	Освітній ступінь: магістр ОПП	Лекції	
		10 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		40год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: диф. залік			

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Загальна та клінічна анестезіологія з особливостями дитячого віку та новонароджених.	4	Online
2	Інтенсивна терапія гострої дихальної недостатності.	2	Online
3	Шок. Патогенез, класифікація, клінічні прояви, лабораторна діагностика, моніторинг, сучасна інтенсивна	2	Online

	терапія різних видів шоку.		
4	Інтенсивна терапія гострого пошкодження нирок та гострої печінкової недостатності.	2	Online

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Серцево-легенева і церебральна реанімація з урахуванням особливостей дитячого віку та новонароджених.	5	Практ.зан	Опит.
2	Загальні та клінічні питання анестезіології дитячого віку та новонароджених.	5	Практ.зан	Опит.
3	Методи діагностики і корекції порушень водно-електролітного обміну і кислотно-основного стану дитини та новонароджених.	5	Практ.зан	Опит.
4	Гостра дихальна недостатність (ГДН). Інтенсивна терапія захворювань, що супроводжуються гострою дихальною недостатністю.	5	Практ.зан	Опит.
5	Гостре порушення кровообігу. Шок у дітей та новонароджених.	5	Практ.зан	Опит.
6	Гостре пошкодження нирок та гостра печінкова недостатність.	5	Практ.зан	Опит.
7	Травматичні ушкодження . Коматозні стани.	5	Практ.зан	Опит.
8	<i>Диференційований залік</i>	5		Усне опит.,тести

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачені.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Гострі порушення кровообігу у дітей та новонароджених.	7	Сам. Роб	Усн.оп
2	Інтенсивна терапія травматичних ушкоджень: політравма, синдром тривалого стиснення, електротравма з урахуванням особливостей дитячого віку та новонароджених.	5	Сам. роб	Усн.оп
3	Захворювання та ураження дихальної системи у дітей різного віку та новонароджених.	5	Сам. Роб	Усн.оп
4	Сучасні методи підходу до інфузійної терапії при критичних станах.	8	Сам. Роб	Усн.оп
5	Лікування гострого болю, сучасні підходи .	5	Сам. Роб	Усн.оп
6	Інтенсивна терапія гіпертермічного та судомного синдромів.	5	Сам. Роб	Усн.оп

7	Клінічні прояви та діагностика гострої серцевої недостатності, порушень серцевого ритму. Основні напрями інтенсивної терапії з особливостями дитячого віку та новонароджених.	5	Сам. Роб	Усн.оп
---	---	---	----------	--------

Методи навчання:

- Лекції.
- Практичні заняття.
- Самостійна робота студентів СРС, в організації якої значну роль мають консультації викладачів.
- Презентація,
- Відеороліки.
- Стандартизований пацієнт.
- Використання манекенів високого рівня.

Методи контролю

- Усне опитування.
- Оцінка і трактування клініко-лабораторних та інструментальних обстежень, рентгенограм.
- Розв'язування клінічних ситуаційних задач.
- Робота з манекенами та приладами які необхідні для надання невідкладної допомоги в конкретній ситуації.
- Розв'язування клінічних ситуаційних задач у форматі тестів.

Підсумковий контроль: Диференційований залік на підсумковому занятті.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за

	початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» З обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

**Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ або іспитом)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81

4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Критерії бального оцінювання практичних навичок, які входять до диференційованих заліків та іспитів

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичну навичку студент одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів; «4» - 6,5 балів; «3» - 5 балів.
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

3.2. Питання до заліку та іспиту:

1. Клінічна смерть та інші термінальні стани. Основні й додаткові ознаки клінічної смерті.
2. Негайний етап СЛРЦ.
3. Ознаки ефективності реанімації, показання до припинення реанімації.
4. Спеціалізований етап СЛРЦ. Показання до прямого масажу серця.
5. Види зупинки кровообігу та їх діагностика.
6. Лікарські засоби, що використовуються на спеціалізованому етапі серцево-легеневої та церебральної реанімації, їх дози.
7. Шляхи введення медикаментів під час реанімації та їх обґрунтування.
8. Техніка електричної дефібриляції.
9. Ускладнення реанімації.
10. Визначення післяреанімаційної хвороби. Патогенез післягіпоксійного набряку мозку.
11. Поняття про декортикацію, децебрацію, смерть мозку.

12. Основні напрями лікування післяреанімаційної хвороби. Інтенсивна терапія набряку мозку.
13. Класифікація видів анестезії.
14. Дихальні контури, що застосовують в анестезіології. Поняття низько поточної анестезії.
15. Інгаляційні анестетики: фармакологія, практичне застосування, переваги і недоліки.
16. Неінгаляційні анестетики: фармакологія, практичне застосування, переваги і недоліки.
17. Компоненти загальної анестезії.
18. Етапи анестезіологічного забезпечення.
19. Ускладнення загальної анестезії.
20. Показання та протипоказання до використання неінгаляційних анестетиків.
21. Види та методи регіонарної анестезії.
22. Особливості загальної анестезії в амбулаторних та ургентних умовах.
23. Особливості підготовки хворих до операції та наркозу.
24. Фізіологічні та патофізіологічні особливості проведення загальної анестезії у дітей та хворих похилого віку.
25. Роль води та електролітів у організмі. Поняття про осмолярність, її корекція.
26. Клінічні ознаки дегідратації та гіпергідратації, методи інтенсивної терапії.
27. Дегідратація: ізотонічна, гіпертонічна, гіпотонічна. Причини виникнення, клінічні ознаки, методи корекції.
28. Гіпергідратація: ізотонічна, гіпертонічна, гіпотонічна. Причини виникнення, клінічні ознаки, методи корекції.
29. Причини та ознаки гіпо- та гіпернатріємії, методи лікування.
30. Порушення обміну хлору.
31. Патофізіологічні порушення при гіпо- та гіперкаліємії, клініка, діагностика, корекція.
32. Буферні системи організму. Показники кислотно-основної рівноваги.
33. Поняття про ацидоз, діагностика, корекція.
34. Поняття про алкалоз, діагностика, корекція.
35. Клінічна анатомія та фізіологія системи зовнішнього дихання. Легеневий кровообіг.
36. Регуляція дихання. Нереспіраторні функції легенів.
37. Класифікація гіпоксії. Класифікація гострої дихальної недостатності.
38. Дихальна недостатність: етіопатогенез та принципи лікування.
39. Оксигенотерапія: методи, показання, токсична дія кисню.
40. Показання до ШВЛ, критерії їх ефективності. Різновиди ШВЛ.
41. Визначення шоку. Класифікація та патофізіологія шоків. Визначення ступеню тяжкості шоків.
42. Загальні принципи інфузійно-трансфузійної терапії шоківих станів.
43. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ травматичного шоку.
44. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ геморагічного шоку.
45. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ анафілактичного шоку.
46. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ септичного шоку.
47. Патогенез, клінічний перебіг та ІТ опікового шоку.
48. Визначення та класифікація отруту. Шляхи надходження отрути до організму людини та їх вплив на перебіг отруєння.
49. Стадії гострих отруень. Загальні принципи лікування гострих отруень.
50. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні метиловим спиртом.
51. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні етиловим спиртом та його сурогатами.
52. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні опіатами та барбітуратами.
53. Патогенез, клініка та ІТ при отруєннях фосфоорганічними речовинами.
54. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні кислотами та лугами.
55. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні чадним газом.
56. Патогенез, клініка та ІТ при отруєнні грибами.
57. Особливості невідкладної допомоги при укусах комах і тварин.
58. Астматичний статус – принципи лікування.

59. Пневмонія, класифікація пневмоній, принципи лікування.
60. Гострий респіраторний дистрес – синдром, етіопатогенез, принципи лікування.
61. ТЕЛА – етіопатогенез, принципи лікування.
62. Класифікація утоплень, клініка, невідкладна допомога.
63. Невідкладна допомога при різних типах набряку легенів.
64. Інтенсивна терапія післяопераційної ГДН.
65. Класифікація гострого пошкодження нирок . Причини виникнення і патогенез гострого пошкодження нирок (ГПН).
66. Диференціальна діагностика преренальної та ренальної олігоурії, анурії. Лабораторна діагностика ГПН. Стадії клінічного перебігу ГПН.
67. Основні принципи лікування ГПН. Розрахунок добової потреби в рідині у хворих з ГПН.
68. Класифікація гострої печінкової недостатності. Причини виникнення гострої печінкової недостатності.
69. Клінічні прояви гострої печінкової недостатності. Лабораторна діагностика.
70. Основні принципи лікування ураження печінки.
71. Екстракорпоральні методи детоксикації, показання та протипоказання, технічні засоби, техніка виконання.
72. Методи диференціальної діагностики коматозних станів. Визначення глибини коми.
73. Інтенсивна терапія при комах: гіпо-, гіперглікемічній, гіперосмолярній.
74. Інтенсивна терапія при комах: печінковій, уремійчій.

3.3. Контрольні питання та завдання до самостійної роботи

1. Патофізіологія, діагностика, особливості перебігу, реанімаційні заходи, інтенсивна терапія та заходи запобігання ускладненням при тяжкій черепно-мозковій травмі.
2. Моніторинг внутрішньочерепного тиску. Моніторинг стану свідомості і седації.
3. Патофізіологія, діагностика, особливості перебігу, реанімаційні заходи, інтенсивна терапія та заходи запобігання ускладненням при політравмі.
4. Патофізіологія, діагностика, особливості перебігу, реанімаційні заходи, інтенсивна терапія та заходи запобігання ускладненням при синдромі тривалого стискання.
5. Патофізіологія, діагностика, особливості перебігу, реанімаційні заходи, інтенсивна терапія та заходи запобігання ускладненням при електротравмі.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

- Підготувати презентацію за обраною темою.
- Провести клінічний розбір дитини.
- Підготувати реферат про сучасний стан проблем та нових підходах з особливостями дитячого віку, що до лікування патології за обраною темою.

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється за умов виконання завдань викладача (доповідь реферату на практичному занятті, доповідь з презентацією на практичному занятті, доповідь на науково-практичних конференціях кафедри, університету, написання тез, статей, участь у Всеукраїнській олімпіаді). Бали (не більше як 10) додаються, як заохочувальні. Загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

3.5. Інші заохочення (умови нарахування додаткових балів за різні види неформальної та інформальної діяльності, серед яких можуть бути конференції, наукові дослідження, участь у опитуваннях, симпозиумах, тощо): не передбачено.

3.6. Правила оскарження оцінки за стандартами харківського національного медичного університету.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб досягти цілей навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції; читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягнутими у медичний халат, мати змінне взуття, одяг для роботи в операційній та у відділеннях інтенсивної терапії, мати при собі фонендоскоп, зошит, ручку. Виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте. При роботі на кафедрі або в клінічних відділеннях треба ретельно дотримуватися всіх вимог роботи в умовах розповсюдження COVID 19.

Для успішної роботи в системі дистанційного навчання здобувач вищої освіти повинен заздалегіть зареєструватися в ній, знайти веб-кімнату для лекцій або практичних занять на сторінці кафедри в системі Moodle.

Передбачена академічна мобільність, взаємозамінність залікових кредитів (обсяг 1 кредиту 30 годин). Здобувачі вищої освіти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття. Пропуски практичних занять відпрацьовуються година в годину викладачу групи або черговому викладачу.

Здобувачі вищої освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача вищої освіти це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика кафедри у відношенні академічної доброчесності базується на нормативній базі з питань академічної доброчесності України та ХНМУ, якими є Закон України «Про вищу освіту», стаття 42, рекомендації Національного агенства із забезпечення якості освіти, Наказ № 305 від 27.08.2019 р. щодо організації освітнього процесу в ХНМУ, Наказ № 165 від 02.07.2020 про заходи з розвитку системи академічної доброчесності в ХНМУ, Кодекс академічної доброчесності, Положення про академічну доброчесність, Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ. Вона спрямована на попередження та усунення випадків академічного шахрайства, виховання негативного відношення до плагіату, проведення постійної цілеспрямованої роботи щодо розвитку у здобувачів освіти академічної доброчесності.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія дитячого віку. За ред. Ф.С. Глумчера та співав. Підручник для ВНЗ III-IV рівнів акредит. К.: Вища школа, 2010 р. – 310 с.
2. Анестезиология и интенсивная терапия. Под ред. Ф.С. Глумчера и соавт. Учебник для ВУЗ III-IV уровней акредитации (на русском языке). К.: Вища школа, 2010 г. – 384 с.
3. Anesthesiology and intensive care. За ред. Ф.С. Глумчера та співав. Підручник для ВНЗ III-IV рівнів акредит. (англійською мовою) К.: Вища школа, 2010 р. – 312 с.

Допоміжна

1. Политравма: хирургия, травматология, анестезиология и интенсивная терапия. Под ред. Ф.С. Глумчера, П.Д. Фомина, Е.Г. Педаченка и др. - К.: ВСИ «Медицина», 2012-736 с.
2. Морган Дж.Э., Михаил М. С. Клиническая анестезиология. Том 1-3, Москва. Геотар. 2010 год. - 396 с.

3. Инфузионная терапия при критических состояниях. Под ред. В.В. Сулова. – К.: Логос, 2010 – 274 с.
4. Анестезиология. Под ред..А.Р.Айткенхена, Г.Смита, Д.Дж. Роуботама; пер.с англ..под ред..М.С. Ветшевой.-М.:ООО «Рид Елсивер», 2010р. -848 с.
5. Невідкладна медична допомога. За ред. Ф.С. Глумчера, К.: - 2006 р. – 632 .
6. Анестезиология и интенсивная терапия в педиатрии. Под ред. Дж. Грегори: пер. с англ. М.: 2007 – 1284 с.
7. Інгаляційна анестезія севофлюраном: методичні рекомендації. О.М . Клигуненко, Ф.С.Глумчер, С.В.Болтянський, О.О.Власов, В.В.Халімончик. Київ – 2014.-34 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.	Посилання	на	сторінку	навчальної	дисципліни	в
	MOODLE					
2.	Лекційні матеріали.					
3.	Бібліотека.					
4.	Кафедральні підручники, методички.					
5.	Сайт кафедри.					
-